

Spis treści

Wprowadzenie	XIX
Wykaz skrótów	XXIII
Rozdział I. Postępowanie cywilne – podstawowe pojęcia	1
§ 1. Pojęcie postępowania cywilnego	2
§ 2. Źródła prawa procesowego cywilnego	3
§ 3. Relacje pomiędzy postępowaniem cywilnym a prawem cywilnym materialnym ...	5
§ 4. Stosunek postępowania cywilnego do innych postępowań	6
I. Relacje postępowania cywilnego do innych postępowań	6
II. Postępowanie cywilne a postępowanie administracyjne	6
III. Postępowanie cywilne a postępowanie karne	8
§ 5. Pojęcie i kryteria wyodrębnienia sprawy cywilnej	10
§ 6. Pojęcie drogi sądowej	11
§ 7. Niedopuszczalność drogi sądowej i jej rodzaje	13
§ 8. Rodzaje sądowego postępowania cywilnego	14
§ 9. Przedmiot ochrony w postępowaniu cywilnym (przedmiot procesu cywilnego)	15
§ 10. Żądanie zawarte w powództwie a przedmiot ochrony prawnej	16
§ 11. Klauzula generalna nadużycia prawa procesowego	17
Rozdział II. Zasady procesowe i przesłanki ochrony prawnej	20
§ 12. Pojęcie zasad procesowych w postępowaniu cywilnym	20
§ 13. Zasady postępowania cywilnego	21
I. Zasady postępowania a postulaty postępowania	21
II. Naczelne zasady postępowania cywilnego	21
1. Zasada równości	21
2. Zasada dyspozycyjności	22
3. Zasada kontradyktoryjności	22
4. Zasada prawdy materialnej	23
5. Zasada koncentracji materiału procesowego	23
6. Zasada bezpośredniości	24
7. Zasada ustności i pisemności	25
§ 14. Pojęcie przesłanek procesowych	25
§ 15. Rodzaje przesłanek procesowych	26
I. Podział przesłanek procesowych	26
II. Podział przesłanek procesowych ze względu na kryterium podmiotowe i przedmiotowe	26
1. Przesłanki dotyczące sądu	26
2. Przesłanki dotyczące stron postępowania	27
3. Przesłanki dotyczące przedmiotu sprawy	28

III. Podział przesłanek procesowych ze względu na kryterium skutku	28
1. Przesłanki bezwzględne	28
2. Przesłanki względne	28
IV. Podział przesłanek procesowych ze względu na kryterium istnienia/nieistnienia	29
1. Przesłanki pozytywne	29
2. Przesłanki negatywne	29
§ 16. Sanowanie przesłanek procesowych	29
I. Sanowanie przesłanek związanych ze stroną	29
II. Sanowanie przesłanek dotyczących przedmiotu sprawy	30
III. Sanowanie przesłanek dotyczących sądu	30
§ 17. Skutki braku przesłanek procesowych	31
I. Skutki braku przesłanek o charakterze bezwzględnym	31
II. Skutki braku przesłanek o charakterze względnym	31
§ 18. Przesłanki materialnoprawne	32
Rozdział III. Organ procesowy	33
§ 19. Sąd	33
§ 20. Skład sądu	35
I. Skład sądu I instancji	35
II. Skład sądu w postępowaniu ze skargi na orzeczenie referendarza, w postępowaniu apelacyjnym i zażaleniowym	36
III. Skład Sądu Najwyższego	37
IV. Skutki składu sądu sprzecznego z przepisami prawa	37
§ 21. Właściwość sądu	38
I. Pojęcie i rodzaje właściwości sądu	38
II. Właściwość rzeczowa sądu rejonowego	39
III. Właściwość rzeczowa sądu okręgowego	40
IV. Właściwość miejscowa ogólna	43
V. Właściwość miejscowa przemienna	44
VI. Właściwość miejscowa wyłączna	45
VII. Właściwość miejscowa sądu w postępowaniu nieprocesowym	47
VIII. Zbieg podstaw właściwości miejscowej sądu	47
IX. Właściwość funkcjonalna	47
X. Właściwość delegacyjna	49
XI. Właściwość umowna	49
XII. Zasada ciągłości właściwości sądu (<i>perpetuatio fori</i>)	50
XIII. Skutki braku właściwości	50
§ 22. Wyłączenie sędziego	51
I. Wyłączenie sędziego ogólnie	51
II. Wyłączenie sędziego z mocy ustawy (<i>iudex inhabilis</i>)	52
III. Wyłączenie sędziego na jego żądanie lub wnioszek strony (<i>iudex suspectus</i>)	53
§ 23. Referendarz sądowy i asystent sędziego	54
I. Referendarz sądowy	54
II. Asystent sędziego	55
§ 24. Wartość przedmiotu sporu	56
Rozdział IV. Uczestnicy postępowania	58
§ 25. Pojęcie strony	58
§ 26. Zdolność sądowa	60

§ 27. Zdolność procesowa	62
§ 28. Zdolność postulacyjna	63
§ 29. Pojęcie legitymacji procesowej	65
§ 30. Rodzaje legitymacji procesowej	66
I. Legitymacja czynna i bierna	66
II. Legitymacja bezpośrednia i pośrednia	66
III. Legitymacja zwykła i nadzwyczajna	66
IV. Legitymacja indywidualna, grupowa i łączna	67
V. Legitymacja publiczna i prywatna	67
§ 31. Skutki braku legitymacji procesowej	68
§ 32. Następstwo procesowe	69
§ 33. Współuczestnictwo procesowe	70
I. Współuczestnictwo – uwagi ogólne	70
II. Rodzaje współuczestnictwa w procesie	71
III. Zasady działania współuczestników w procesie	74
§ 34. Interwencja główna	75
§ 35. Interwencja uboczna	76
§ 36. Przypozwanie	78
§ 37. Udział w postępowaniu podmiotów występujących na prawach strony	79
I. Prokurator w postępowaniu cywilnym	79
II. Organizacje pozarządowe w postępowaniu cywilnym	82
III. Inspektor pracy w postępowaniu cywilnym	83
IV. Powiatowy (miejski) rzecznik konsumentów w postępowaniu cywilnym ...	84
V. Rzecznik Praw Obywatelskich, Rzecznik Praw Dziecka, Rzecznik Praw Pacjenta i Rzecznik Finansowy w postępowaniu cywilnym	84
VI. Inne podmioty uprawnione do udziału w postępowaniu na podstawie odrębnych przepisów	85
§ 38. Reprezentacja stron i uczestników	86
§ 39. Pełnomocnik procesowy w postępowaniu cywilnym	87
I. Pojęcie pełnomocnictwa	87
II. Pełnomocnictwo procesowe	87
III. Forma pełnomocnictwa	88
IV. Zakres pełnomocnictwa	89
V. Podmioty mogące być pełnomocnikiem w postępowaniu cywilnym	89
VI. Wygaśnięcie pełnomocnictwa	90
VII. Tymczasowe dopuszczenie pełnomocnika	90
VIII. Brak należytego umocowania pełnomocnika oraz skutki braku pełnomocnictwa	91
§ 40. Pełnomocnik procesowy z urzędu	92
§ 41. Działanie za stronę niebędącą osobą fizyczną	95
§ 42. Przedstawicielstwo ustawowe w postępowaniu cywilnym	97
Rozdział V. Przedmiot postępowania cywilnego	99
§ 43. Powództwo jako procesowy środek ochrony praw	99
§ 44. Rodzaje powództw	101
I. Powództwo o świadczenie	101
II. Powództwo o ustalenie	103
III. Powództwo o ukształtowanie	104
§ 45. Kumulacja roszczeń	105
§ 46. Rozdrobnienie roszczeń	106

Rozdział VI. Koszty w postępowaniu cywilnym	108
§ 47. Pojęcie kosztów i zasady orzekania o kosztach	109
I. Pojęcie kosztów	109
II. Zasady orzekania o kosztach	110
§ 48. Koszty sądowe	113
I. Definicja kosztów sądowych i zasady ich uiszczenia	113
II. Rodzaje opłat sądowych	113
III. Wydatki sądowe	115
§ 49. Zwolnienie od kosztów sądowych	117
I. Podstawy zwolnienia od kosztów sądowych	117
II. Zwolnienie przedmiotowe	118
III. Zwolnienie podmiotowe	118
IV. Zwolnienie na wniosek podmiotu	118
V. Zwolnienie całkowite i częściowe	119
VI. Orzeczenie o zwolnieniu od kosztów sądowych	119
VII. Cofnięcie przez sąd zwolnienia od kosztów sądowych	119
§ 50. Koszty w postępowaniu nieprocesowym	120
§ 51. Koszty w postępowaniu zabezpieczającym	121
§ 52. Koszty w postępowaniu egzekucyjnym	122
Rozdział VII. Doręczenia w postępowaniu cywilnym	124
§ 53. Doręczenia	124
I. Specyfika doręczania pism procesowych	124
II. Czas i miejsce doręczenia	127
III. Ustanowienie kuratora dla doręczeń	130
IV. Doręczenia dokonywane przez komornika sądowego	130
Rozdział VIII. Postępowanie dowodowe	132
§ 54. Pojęcie postępowania dowodowego	134
§ 55. Zasady procesowe dotyczące postępowania dowodowego	135
I. Katalog zasad postępowania dowodowego	135
II. Zasada prawdy formalnej oraz prawdy materialnej	135
III. Zasada kontradyktoryjności (sporności)	136
IV. Zasada ustności i jawności	137
V. Zasada równości stron	138
VI. Zasada koncentracji materiału procesowego	138
VII. Zasada bezpośredniości	139
VIII. Zasada swobodnej oceny dowodów	140
§ 56. Przedmiot dowodu	141
§ 57. Ocena dowodów	143
§ 58. Rodzaje faktów	144
I. Pojęcie faktów	144
II. Fakty powszechnie znane, fakty znane urzędowo oraz fakty, o których informacja jest powszechnie dostępna	145
III. Fakty pozytywne i negatywne	146
IV. Fakty niesporne i sporne	147
V. Fakty prawotwórcze, tamujące i niweczące	147
§ 59. Ciężar dowodu	147
I. Pojęcie ciężaru dowodu	147
II. Ciężar dowodu w znaczeniu formalnym	148
III. Ciężar dowodu w znaczeniu materialnym	149

§ 60. Koncentracja materiału procesowego	149
I. Modele koncentracji materiału procesowego	149
II. Koncentracja materiału procesowego w sprawach, w których wyznaczono posiedzenia przygotowawcze	150
III. Koncentracja materiału procesowego w sprawach, w których nie wyznaczono posiedzenia przygotowawczego	151
IV. Koncentracja materiału procesowego w postępowaniach odrębnych	153
V. Koncentracja materiału procesowego w postępowaniu przed sądem II instancji	154
VI. Koncentracja materiału procesowego w przypadku powództwa przeciwegzekucyjnego	155
§ 61. Pozadowodowe sposoby dokonywania ustaleń faktycznych	155
I. Katalog pozadowodowych sposobów dokonywania ustaleń faktycznych ..	155
II. Fakty notoryjne	156
III. Fakty, o których informacja jest powszechnie dostępna	156
IV. Fakty znane sądowi urzędowo	157
V. Fakty przyznane	157
VI. Fakty niezaprzeczone	158
VII. Domniemania prawne	159
VIII. Domniemania faktyczne	160
IX. Dowód <i>prima facie</i>	161
§ 62. Przebieg postępowania dowodowego	162
I. Postępowanie dowodowe przed sądem I instancji	162
1. Wniosek dowodowy	162
2. Postanowienie dowodowe	164
3. Organ prowadzący postępowania dowodowe oraz miejsce przeprowadzenia dowodu	165
4. Ocena dowodów	165
II. Postępowanie dowodowe przed sądem II instancji	166
§ 63. Środki dowodowe	166
I. Pojęcie dowodu	166
II. Bezpośrednie i pośrednie środki dowodowe	167
III. Rzeczowe i osobowe środki dowodowe	167
IV. Ustawowe i pozaustawowe środki dowodowe	168
§ 64. Dowód z dokumentu	168
I. Pojęcie dokumentu	168
II. Dokumenty urzędowe i prywatne	169
1. Dokumenty urzędowe	169
2. Dokumenty prywatne	170
III. Moc dowodowa dokumentów	170
IV. Zakazy dowodowe	172
V. Obowiązek przedstawienia dokumentu	172
§ 65. Dowód z zeznań świadków	173
I. Pojęcie dowodu z zeznań świadka	173
II. Niemożność bycia świadkiem	174
III. Prawo odmowy zeznań i prawo odmowy odpowiedzi na pytanie	175
IV. Przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka	176
§ 66. Dowód z opinii biegłego	179
I. Pojęcie dowodu z opinii biegłego	179
II. Przedmiot dowodu z opinii biegłego	180
III. Rodzaje dowodu z opinii biegłego	180
1. Opinia główna i opinia uzupełniająca	180

2. Opinia indywidualna i opinia łączna	181
3. Opinia instytutu naukowego lub naukowo-badawczego	181
4. Opinia opiniodawczego zespołu sądowych specjalistów	181
IV. Przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego	182
§ 67. Dowód z oględzin	183
I. Pojęcie i przedmiot dowodu z oględzin	183
II. Przeprowadzenie dowodu z oględzin	184
§ 68. Dowód z przesłuchania stron	185
I. Charakter dowodu z przesłuchania stron	185
II. Przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron	186
§ 69. Inne środki dowodowe	187
I. Dowód z grupowego badania krwi	187
II. Dowód ze środków audialnych i wizualnych (dokumentów nietekstowych)	187
III. Dowody pozaustawowe (nienazwane)	187
§ 70. Uprawdopodobnienie	188
§ 71. Umowy dowodowe	190
§ 72. Zabezpieczenie dowodu	192
Rozdział IX. Postępowanie przed sądem I instancji	194
§ 73. Forma wszczęcia postępowania	194
§ 74. Skutki wszczęcia postępowania	195
§ 75. Pozew jako pismo procesowe	197
§ 76. Zmiana powództwa	197
§ 77. Cofnięcie pozwu	200
§ 78. Organizacja postępowania i przygotowanie rozprawy	201
I. Odpowiedź na pozew i wymiana pism przygotowawczych	201
II. Posiedzenie w celu przygotowania rozprawy	202
III. Sposoby koncentracji materiału dowodowego	205
IV. Przygotowanie rozprawy	206
§ 79. Posiedzenia sądowe	206
§ 80. Rozprawa	209
§ 81. Obrona pozwanego	210
I. Formy obrony pozwanego	210
II. Niepodjęcie obrony	210
III. Uznanie powództwa	211
IV. Zaprzeczenie	211
V. Zarzuty	212
1. Zarzuty formalne	212
2. Zarzuty materialnoprawne	212
VI. Powództwo wzajemne	212
§ 82. Zawieszenie postępowania	213
I. Zawieszenie postępowania – uwagi wstępne	213
II. Obligatoryjne zawieszenie postępowania	213
III. Fakultatywne zawieszenie postępowania	214
IV. Zawieszenie postępowania na wniosek	215
V. Podjęcie zawieszonego postępowania	215
§ 83. Zasady orzekania w postępowaniu cywilnym	216
I. Zasada dyspozytywności i związania sądu żądaniem stron	217
II. Możliwość ograniczenia odpowiedzialności pozwanego	217
III. Możliwość rozłożenia świadczenia na raty	217
IV. Możliwość zasądzenia odpowiedniej sumy według oceny sądu	218

§ 84. Merytoryczne zakończenie postępowania	219
§ 85. Wyroki	219
§ 86. Formalne zakończenie postępowania, postanowienia i zarządzenia	223
I. Zarządzenie o zwrocie pozwu	223
II. Postanowienie o odrzuceniu pozwu	224
III. Umorzenie postępowania	226
§ 87. Skutki prawne orzeczeń (prawomocność, wykonalność)	226
I. Prawomocność	226
II. Wykonalność	227
§ 88. Rektyfikacja orzeczeń	228
Rozdział X. Postępowania odrębne	231
§ 89. Ogólna charakterystyka postępowań odrębnych	232
§ 90. Postępowanie w sprawach małżeńskich	233
§ 91. Postępowanie w sprawach ze stosunków między rodzicami a dziećmi	237
§ 92. Postępowanie w sprawach gospodarczych	239
§ 93. Postępowanie z udziałem konsumentów	242
§ 94. Postępowanie z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych	243
I. Wprowadzenie	243
II. Postępowanie w sprawach z zakresu prawa pracy	244
III. Postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych	246
§ 95. Postępowanie w sprawach o naruszenie posiadania	250
§ 96. Postępowanie w sprawach własności intelektualnej	251
§ 97. Postępowanie nakazowe i upominawcze	253
§ 98. Postępowanie uproszczone	256
§ 99. Europejskie postępowania w sprawach transgranicznych	257
§ 100. Elektroniczne postępowanie upominawcze	260
Rozdział XI. Postępowanie grupowe	262
§ 101. Uwagi wstępne	263
§ 102. Definicja postępowania grupowego	265
§ 103. Charakter prawny postępowania grupowego	265
§ 104. Podmioty postępowania grupowego	267
§ 105. Przedmiot postępowania grupowego	270
§ 106. Przebieg postępowania grupowego	273
Rozdział XII. Postępowanie nieprocesowe	283
§ 107. Ogólna charakterystyka postępowania nieprocesowego	283
§ 108. Organy postępowania nieprocesowego	284
I. Skład sądu w postępowaniu nieprocesowym	284
II. Właściwość sądu w postępowaniu nieprocesowym	284
§ 109. Uczestnicy postępowania nieprocesowego i ich legitymacja materialna do działania w postępowaniu	285
§ 110. Wszczęcie postępowania nieprocesowego	286
§ 111. Przebieg postępowania nieprocesowego	286
§ 112. Orzeczenia w postępowaniu nieprocesowym	287
§ 113. Środki zaskarżania w postępowaniu nieprocesowym	288
§ 114. Sprawy nieprocesowe z zakresu prawa osobowego	290
I. Uwagi ogólne	290
II. Uznanie za zmarłego i stwierdzenie zgonu	290
§ 115. Postępowanie w sprawie o ubezwłasnowolnienie	292

§ 116. Postępowanie nieprocesowe w sprawach z zakresu prawa rodzinnego, opiekuńczego i kurateli	294
I. Sprawy małżeńskie	294
II. Inne sprawy rodzinne oraz sprawy opiekuńcze	296
1. Sprawy z zakresu stosunków między rodzicami a dziećmi	296
2. Sprawy o przysposobienie	297
3. Sprawy z zakresu opieki	297
4. Sprawy o odebranie osobie podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką	297
5. Sprawy dotyczące wykonywania kontaktów z dzieckiem	298
III. Sprawy z zakresu kurateli	298
§ 117. Postępowanie w przedmiocie podziału majątku dorobkowego małżonków i zniesienia współwłasności	299
I. Zniesienie współwłasności	299
II. Podział majątku dorobkowego małżonków	299
§ 118. Sprawy z zakresu prawa rzeczowego	300
I. Postępowanie o stwierdzenie zasiedzenia	300
II. Postępowanie wieczystoksięgowe	301
§ 119. Sprawy z zakresu prawa spadkowego	302
I. Zabezpieczenie spadku i spis inwentarza	302
II. Przyjęcie lub odrzucenie spadku	303
III. Ogłoszenie testamentu	304
IV. Wyjawienie przedmiotów spadkowych	304
V. Przesłuchanie świadków testamentu ustnego	305
VI. Sprawy dotyczące wykonawcy testamentu	305
VII. Zarząd spadku nieobjętego	306
VIII. Stwierdzenie nabycia spadku i przedmiotu zapisu windykacyjnego	306
IX. Dział spadku	307
§ 120. Postępowanie rejestrowe	308
Rozdział XIII. Środki kontroli i weryfikacji prawidłowości orzeczeń w postępowaniu cywilnym	310
§ 121. Pojęcie „środków zaskarżenia”	310
§ 122. Klasyfikacja środków zaskarżenia	312
§ 123. System środków zaskarżenia	313
§ 124. Apelacja	315
I. Specyfika apelacji	315
II. Termin na wniesienie apelacji	315
III. Wymogi apelacji	316
IV. Odrzucenie apelacji	317
V. Granice zaskarżenia a granice apelacji	318
VI. Nieważność postępowania	319
VII. Skład sądu	320
VIII. Forum orzekania	321
IX. Rodzaje rozstrzygnięć	322
§ 125. Zażalenie	324
I. Specyfika zażalenia	324
II. Termin na wniesienie zażalenia	327
III. Wymogi zażalenia	327
IV. Odrzucenie zażalenia	328
V. Skład sądu i forum orzekania	328

§ 126. Skarga kasacyjna	329
I. Specyfika skargi kasacyjnej	329
II. Termin na wniesienie skargi kasacyjnej	330
III. Wymogi skargi kasacyjnej	330
IV. Odrzucenie skargi kasacyjnej	331
V. Instytucja przedsądu	332
VI. Granice zaskarżenia a granice podstaw	332
VII. Skład sądu i forum orzekania	333
VIII. Rodzaje rozstrzygnięć	333
§ 127. Skarga o wznowienie postępowania	334
I. Specyfika skargi o wznowienie postępowania	334
II. Termin na wniesienie skargi o wznowienie postępowania	335
III. Wymogi skargi o wznowienie postępowania	336
IV. Odrzucenie skargi o wznowienie postępowania	336
V. Podstawy wznowienia postępowania	337
1. Podstawy nieważności	337
2. Podstawy restytucyjne	338
3. Podstawa w postaci orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego	338
VI. Rodzaje rozstrzygnięć	339
§ 128. Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia	340
I. Specyfika skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia	340
II. Termin na wniesienie skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia	341
III. Wymogi skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia	341
IV. Odrzucenie skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia	342
V. Instytucja przedsądu	343
VI. Granice zaskarżenia a granice podstaw	343
VII. Rodzaje rozstrzygnięć	343
§ 129. Skarga na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki	344
I. Specyfika skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki	344
II. Termin na wniesienie skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki	345
III. Wymogi skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki	345
IV. Odrzucenie skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki	346
V. Rodzaje rozstrzygnięć	346
§ 130. Skarga na orzeczenie referendarza sądowego	347
I. Specyfika skargi na orzeczenie referendarza	347
II. Termin na wniesienie skargi	348
III. Rodzaje rozstrzygnięć	348
Rozdział XIV. Alternatywne formy rozwiązywania sporów	350
§ 131. Pojęcie alternatywnych form rozwiązywania sporów	351
§ 132. Mediacja	352
§ 133. Postępowanie pojednawcze	354

§ 134. Uгода i jej charakter prawny	356
§ 135. Sądownictwo polubowne (arbitraż) – podstawowe informacje	358
§ 136. Zapis na sąd polubowny	360
§ 137. Postępowanie przed sądem polubownym	362
I. Wszczęcie postępowania	362
II. Zasady i reguły postępowania	363
III. Problematyka dowodów	364
IV. Rozstrzygnięcia sądu polubownego	365
§ 138. Zabezpieczenie roszczeń dochodzonych przed sądem polubownym	366
§ 139. Skarga o uchylenie wyroku sądu polubownego	368
I. Charakter prawny skargi o uchylenie wyroku sądu polubownego	368
II. Podstawy skargi	368
III. Klauzula porządku publicznego	370
IV. Rola sądu apelacyjnego	370
§ 140. Uznanie i stwierdzenie wykonalności wyroku sądu polubownego i ugody przed nim zawartej	371
Rozdział XV. Postępowanie zabezpieczające	373
§ 141. Pojęcie postępowania zabezpieczającego	374
§ 142. Cele i funkcje postępowania zabezpieczającego	374
I. Cel postępowania zabezpieczającego	374
II. Funkcje postępowania zabezpieczającego	375
§ 143. Charakter prawny postępowania zabezpieczającego	377
§ 144. Zasady postępowania zabezpieczającego	378
§ 145. Etapy postępowania zabezpieczającego	379
I. Etap rozpoznawczy postępowania zabezpieczającego	379
1. Badanie przesłanek procesowych (dopuszczalności prowadzenia postępowania zabezpieczającego)	380
2. Badanie warunków formalnych	380
3. Badanie warunków zasadności	380
II. Etap wykonawczy postępowania zabezpieczającego	380
§ 146. Zakres przedmiotowy i podmiotowy postępowania zabezpieczającego	381
I. Zakres podmiotowy postępowania zabezpieczającego	381
II. Zakres przedmiotowy postępowania zabezpieczającego	381
§ 147. Okoliczności warunkujące udzielenie zabezpieczenia	382
I. Warunki formalne	382
II. Warunki dopuszczalności	383
III. Warunki zasadności zabezpieczenia	384
1. Uprawdopodobnienie roszczenia	384
2. Uprawdopodobnienie interesu prawnego	385
§ 148. Wszczęcie i przebieg postępowania zabezpieczającego	387
§ 149. Właściwość i skład sądu w postępowaniu zabezpieczającym	389
I. Właściwość sądu w postępowaniu zabezpieczającym	389
II. Skład sądu w postępowaniu zabezpieczającym	389
§ 150. Rozpoznanie wniosku o udzielenie zabezpieczenia	390
§ 151. Doręczenia w postępowaniu zabezpieczającym	393
§ 152. Ograniczenia zabezpieczenia	394
I. Zasada zakazu udzielania zabezpieczenia zmierzającego do zaspokojenia roszczenia	394
II. Ograniczenie możliwości zabezpieczenia roszczeń pieniężnych przeciwko Skarbowi Państwa	396

III. Zakaz obejmowania zabezpieczeniem rzeczy, wierzytelności i praw, z których egzekucja jest wyłączona	396
§ 153. Koszty postępowania zabezpieczającego	397
§ 154. Sposoby zabezpieczenia	399
I. Zabezpieczenie nowacyjne i konserwacyjne	399
1. Zabezpieczenie nowacyjne	399
2. Zabezpieczenie konserwacyjne	400
II. Zabezpieczenie roszczeń pieniężnych oraz roszczeń niepieniężnych	400
1. Zabezpieczenie roszczeń pieniężnych	400
2. Zabezpieczenie roszczeń niepieniężnych	403
§ 155. Wykonanie zabezpieczenia	405
§ 156. Zaskarżenie postanowienia w przedmiocie zabezpieczenia	407
§ 157. Zmiana i uchylenie zabezpieczenia. Upadek zabezpieczenia	408
I. Zmiana i uchylenie zabezpieczenia	408
II. Upadek zabezpieczenia	409
§ 158. Naprawienie szkody związanej z wykonaniem zabezpieczenia	410
Rozdział XVI. Postępowanie klauzulowe	412
§ 159. Charakter prawny i funkcja postępowania klauzulowego	413
§ 160. Charakter prawny klauzuli wykonalności	414
§ 161. Tytuł egzekucyjny i jego rodzaje	415
§ 162. Sądowe tytuły egzekucyjne	416
§ 163. Pozasądowe tytuły egzekucyjne	418
§ 164. Wszczęcie postępowania klauzulowego	419
I. Nadanie klauzuli na wniosek wierzyciela	419
II. Nadanie klauzuli z urzędu	421
§ 165. Przebieg postępowania w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności	422
I. Właściwość sądu	422
II. Przedmiot oceny sądu w postępowaniu klauzulowym	424
III. Postanowienie w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności	425
§ 166. Wydanie dalszego tytułu wykonawczego	426
§ 167. Wydanie tytułu wykonawczego w miejsce utraconego	428
§ 168. Tryb weryfikacji rozstrzygnięć wydawanych w postępowaniu klauzulowym	429
§ 169. Zastrzeżenia ograniczenia egzekucji	431
Rozdział XVII. Postępowanie egzekucyjne	434
§ 170. Pojęcie i rodzaje postępowania egzekucyjnego	434
§ 171. Czynności egzekucyjne	437
I. Czynności egzekucyjne sądu w postępowaniu egzekucyjnym	438
II. Czynności egzekucyjne referendarzy sądowych w postępowaniu egzekucyjnym	438
III. Czynności egzekucyjne komornika w postępowaniu egzekucyjnym	438
§ 172. Zasady postępowania egzekucyjnego	439
I. Zasada dyspozycyjności	440
II. Zasada formalizmu	441
III. Zasada prawdy materialnej	442
IV. Zasada kontradyktoryjności oraz zasada inkwizycyjności	443
V. Zasada równości stron	443
VI. Zasada bezpośredniości	444

§ 173. Podmioty postępowania egzekucyjnego	444
I. Organy egzekucyjne	445
1. Komornik sądowy	445
2. Sąd rejonowy	446
II. Uczestnicy postępowania egzekucyjnego	446
§ 174. Nadzór nad komornikiem sądowym	448
I. Nadzór judykacyjny	448
II. Nadzór administracyjny	449
III. Nadzór wewnętrzny samorządu komorniczego	452
IV. Nadzór Ministra Sprawiedliwości	453
§ 175. Odpowiedzialność odszkodowawcza komornika sądowego	453
§ 176. Ograniczenia w prowadzeniu egzekucji	455
§ 177. Zbieg egzekucji	458
I. Zbieg egzekucji sądowej i administracyjnej	458
II. Zbieg egzekucji sądowych	460
III. Inne zbiegi egzekucji	460
§ 178. Zawieszenie postępowania egzekucyjnego	461
I. Zawieszenie postępowania egzekucyjnego z mocy prawa	462
II. Zawieszenie postępowania egzekucyjnego z mocy postanowienia sądu	462
III. Zawieszenie postępowania egzekucyjnego z mocy postanowienia sędziego-komisarza	463
IV. Zawieszenie postępowania egzekucyjnego z mocy postanowienia organu egzekucyjnego	464
V. Wstrzymanie czynności egzekucyjnych	465
§ 179. Umorzenie postępowania egzekucyjnego	466
I. Umorzenie postępowania egzekucyjnego z mocy prawa	466
II. Umorzenie postępowania egzekucyjnego z mocy postanowienia organu egzekucyjnego	466
III. Umorzenie postępowania egzekucyjnego z mocy postanowienia sądu	468
§ 180. Zakończenie postępowania egzekucyjnego	469
§ 181. Egzekucja z ruchomości	469
I. Właściwość	470
II. Zajęcie ruchomości przez komornika	470
III. Sprzedaż zajętych ruchomości	474
1. Sprzedaż nielicytacyjna	474
2. Sprzedaż w drodze licytacji publicznej	475
3. Sprzedaż w drodze licytacji elektronicznej	478
§ 182. Egzekucja z wynagrodzenia za pracę	480
§ 183. Egzekucja z wierzytelności z rachunków bankowych	482
I. Wprowadzenie	482
II. Rachunki bankowe zwykłe	484
III. Rachunki bankowe wspólne	486
IV. Rachunki bankowe obejmujące wkłady oszczędnościowe, na które wystawiono dowód imienny	487
§ 184. Egzekucja z innych wierzytelności	488
§ 185. Egzekucja z innych praw majątkowych	492
§ 186. Egzekucja z nieruchomości	496
I. Zajęcie nieruchomości	497
II. Opis i oszacowanie	500
III. Obwieszczenie o licytacji	502
IV. Warunki licytacyjne	504

V. Licytacja	505
VI. Licytacja elektroniczna	506
VII. Przybicie	509
VIII. Przysądzenie własności	509
IX. Odpowiednie stosowanie przepisów o egzekucji z nieruchomości do innych sposobów egzekucji	511
§ 187. Uproszczona egzekucja z nieruchomości	511
§ 188. Egzekucja z ułamkowej części nieruchomości oraz użytkowania wieczystego	512
I. Egzekucja z ułamkowej części nieruchomości	512
II. Egzekucja z użytkowania wieczystego	513
§ 189. Egzekucja ze statków morskich	513
§ 190. Egzekucja przez zarząd nad przedsiębiorstwem lub gospodarstwem rolnym dłużnika	514
§ 191. Egzekucja świadczeń niepieniężnych	516
I. Egzekucja wydania rzeczy ruchomej	516
II. Egzekucja wydania nieruchomości, statku albo opróżnienia pomieszczenia (art. 1046 KPC)	516
III. Egzekucja czynności zastępowalnych (art. 1049 KPC)	517
IV. Egzekucja czynności niezastępowalnych	517
V. Egzekucja zaniechania pewnej czynności lub nieprzeszkadzania czynności wierzyciela (art. 1051 KPC)	518
§ 192. Skarga na czynności komornika	518
I. Wprowadzenie	518
II. Przykłady zastosowania skargi	521
§ 193. Podział sumy uzyskanej z egzekucji	521
§ 194. Zarzuty co do planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji	524
§ 195. Powództwa przeciwegzekucyjne	525
I. Powództwo opozycyjne	526
1. Powództwo o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności	526
2. Powództwo o ustalenie nieistnienia należności	528
3. Powództwo o ustalenie utraty wykonalności tytułu egzekucyjnego i wykonawczego	529
4. Powództwo o umorzenie egzekucji	529
II. Powództwo ekscydencyjne (interwencyjne)	529
§ 196. Postępowanie o wyjawienie majątku	530
§ 197. Stosunek postępowania egzekucyjnego do innych postępowań	532
I. Stosunek postępowania egzekucyjnego do postępowania restrukturyzacyjnego	532
II. Stosunek postępowania egzekucyjnego do postępowania upadłościowego	535
Rozdział XVIII. Międzynarodowe postępowanie cywilne	537
§ 198. Jurysdykcja krajowa	538
I. Pojęcie jurysdykcji	538
II. Sprawy należące do jurysdykcji krajowej	538
III. Rodzaje jurysdykcji krajowej	539
IV. Umowy jurysdykcyjne	541
§ 199. Immunitet sądowy i egzekucyjny	542
I. Pojęcie immunitetu	542
II. Immunitet sądowy	543
III. Immunitet egzekucyjny	544

§ 200. Kaucja aktoryczna	545
I. Istota kaucji aktorycznej	545
§ 201. Uznanie i wykonywanie orzeczeń zagranicznych	547
I. Instytucja uznawania orzeczeń sądów zagranicznych	547
II. Wykonywanie orzeczeń zagranicznych	549
§ 202. Unijne prawo procesowe	551
I. Uwagi wprowadzające	551
II. Rozporządzenie Bruksela I bis Nr 1215/2012	551
III. Rozporządzenie Bruksela I Nr 44/2001	552
IV. Rozporządzenie Nr 1393/2007	552
V. Rozporządzenie Nr 1206/2001	553
VI. Rozporządzenie Nr 2019/1111	554
VII. Rozporządzenie Nr 805/2004	555
VIII. Rozporządzenie Nr 650/2012	556
Indeks rzeczowy	559